

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

944
2604 2007

Biroul permanent al Senatului
Bp. 136 18.09.2007

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale*, inițiată de domnul deputat Mate Andras Levente din Grupul parlamentar al UDMR (Bp. 136/2007).

I. Principalele reglementări

Prin această inițiativă legislativă se propune modificarea și completarea *Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul eliminării interdicției cumulului de calități: salariat-administrator/director al societății pe acțiuni.

II. Propuneri și observații

1. Legea nr. 441/2006, intrată în vigoare la 1 decembrie 2006, a adus modificări substanțiale reglementării generale a societăților comerciale. Reforma operată prin acest act normativ inițiat de Guvern a avut ca scop, pe de o parte, transpunerea integrală a acquis-ului comunitar în materia societăților comerciale, și, pe de altă parte, integrarea în dreptul românesc a unui set de norme minimale de guvernare corporativă – au fost preluate din

ansamblul principiilor de guvernare corporativă elaborate de Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică (OECD) acele standarde ce pot fi aplicate tuturor societăților pe acțiuni, urmând ca reforma să fie continuată – aprofundată – la nivelul societăților, listate prin amendarea legislației pieței de capital.

2. Art. 137¹ alin. (4) instituie principiul revocabilității administratorilor, principiu de guvernare corporativă general acceptat în legislațiile statelor membre ale Uniunii Europene.

Revocabilitatea în orice moment a administratorilor este instrumentul ce conferă eficiență dreptului de control al acționarului. Fără acesta, toate celelalte mecanisme create de lege pentru exercitarea monitorizării activității de administrare (dreptul la informare, dreptul de participare la adunările generale – personal, prin reprezentant sau prin corespondență – dreptul de a reclama cenzorilor neregularitățile în administrare, dreptul de a introduce acțiunea în revocare împotriva administratorilor) rămân fără eficiență practică. Simplul fapt al constatării unor deficiențe în activitatea administratorului executiv – director – sau neexecutiv, fără posibilitatea îndepărtării facile din funcția deținută este nu numai inefficient, ci și generator de prejudicii însemnate pentru societatea comercială și pentru acționariatul acesteia.

Or, în cazul în care exercitarea funcției este întemeiată pe un raport de muncă, desemnarea și revocarea administratorului urmează regulile contractului individual de muncă, contract care, potrivit Codului muncii poate fi desfăcut în condiții restrictive: în cazul în care salariatul a săvârșit o abatere gravă sau abateri repetate; în cazul în care salariatul este arestat preventiv pentru o perioadă mai mare de 30 de zile; în cazul în care, prin decizie a organelor competente de expertiză medicală, se constată inaptitudinea fizică și/sau psihică a salariatului; în cazul în care salariatul nu corespunde profesional locului de muncă în care este încadrat.

Conceptul de contract de muncă, astfel cum este consacrat de dreptul românesc al muncii, nu corespunde specificității funcției de administrator. Persoana ce exercită această funcție nu este un simplu angajat, el răspunde, în aceeași măsură, față de societate și acționariatul acesteia; activitatea sa nu face obiectul unui control tip „subordonat-șef ierarhic”; administratorului îi este încredințat de către acționari un mandat, pentru a cărui neîndeplinire sau îndeplinire necorespunzătoare este sancționat prin revocarea mandatului (și nu concediat pentru motive prevăzute de dreptul muncii). O decizie managerială riscantă (și nu o abatere gravă, precum în legislația muncii) poate și trebuie să constituie temei pentru încetarea

calității de mandatar al societății (potrivit principiilor de guvernare corporativă), acționarii (ca „*proprietari ai societății*”) având dreptul discreționar de a decide dacă o persoană întrunește sau nu calitățile necesare pentru a le reprezenta interesele. Acestui drept discreționar al acționarilor îi corespunde un drept la despăgubiri al administratorilor (și nu un drept de a fi repus în funcție, cum prevede Codul muncii), în cazul în care revocarea a operat fără justă cauză.

Așadar, cele două concepte „*administrator-mandatar al societății*” (raport comercial) și „*angajat*” (raport de muncă), prezintă elemente de diferențiere ce fac imposibilă coexistența (fără ca această coexistență să producă o deteriorare, în fapt, a esenței unuia dintre ele). Astfel, dacă se menține posibilitatea revocării în orice moment, contractul de muncă nu mai este, în fapt, un veritabil contract de muncă, principala caracteristică - stabilitatea – fiind radiată.

3. Precizăm că Legea nr. 31/1990, în varianta anterioară adoptării Legii nr. 441/2006, prevedea că „*Obligațiile și răspunderea administratorilor sunt reglementate de dispozițiile referitoare la mandat și de cele special prevăzute în această lege*”. În consecință, elementul de noutate al reglementării recent adoptate este *extinderea acestui tip de contract la directori*.

Trebuie notat, însă, că Legea nr. 441/2006 instituie, în cazul societăților pe acțiuni, un nou concept de director (administrator executiv), el reprezentând administratorul sau persoana din afara consiliului de administrație căreia i-au fost delegate din partea consiliului de administrație atribuții de conducere a societății, altele decât cele incluse în categoria competențelor de bază ale consiliului (art. 142 alin. (2)) și a celor ce revin consiliului prin delegare de la Adunarea generală a acționarilor (art. 113). Constituie exemple de competențe delegate: *reprezentarea societății* (încheierea de acte juridice în numele și pe seama societății și reprezentarea în justiție) și *conducerea societății*. „*Noul director*”, dată fiind dubla sa calitate, director și administrator-executiv - este supus (în mod firesc, pentru că, în caz contrar, am fi în prezența unui tratament discriminatoriu) aceluiași regim ca și administratorul (contract de mandat).

Semnalăm, însă, că noua reglementare nu aduce atingere dreptului consiliului de administrație și al directorilor, astfel cum sunt definiți de art. 143 alin. (5) din Legea nr. 441/2006, de a încredința executarea operațiunilor societății unuia sau mai multor directori executivi, funcționari ai societății (raport de muncă) – ex. director de producție, director financiar. Răspunderea lor nu va fi însă una similară cu cea a administratorilor (astfel

cum se prevedea în forma anterioară a Legii nr. 31/1990 – art. 152), întrucât nu dețin și nu pot deține competențe delegate, ci doar asigură aplicarea deciziilor consiliului, ca întreg, sau ale directorilor.

4. Modificarea regimului juridic al directorilor atrage o serie de consecințe în planul perceperii/virării contribuțiilor la sistemele de asigurări sociale, fără ca prin aceasta să se aducă atingere protecției sociale a directorilor, astfel cum se susține în *Expunerea de motive* a propunerii legislative supuse analizei.

Legislația în materia drepturilor de asigurări sociale detaliază condițiile în care aceste persoane beneficiază de dreptul la pensie, dreptul de asigurare pentru șomaj, accidente de muncă și boli profesionale, asigurare de sănătate ș.a. Prezentăm, în anexă actele normative ce reglementează aceste aspecte.

5. Necesitatea încheierii unui contract de muncă pentru directori este argumentată de inițiator de necesitatea evitării întreruperii vechimii în muncă, întrerupere ce ar genera consecințe negative în planul protecției sociale.

Sub acest aspect, notăm că, potrivit noilor norme în domeniul asigurărilor sociale, dreptul la pensie, pentru a cărui existență și pentru stabilirea limitelor căruia era folosită anterior vechimea în muncă, este actualmente stabilit în raport de durata stagiului de cotizare. Administratorii și directorii sunt, în mod obligatoriu, asigurați în sistemul public de pensii, prin efectul legii. Stagiul de cotizare se constituie din însumarea perioadelor pentru care s-a datorat și plătit contribuția la bugetul asigurărilor sociale de stat de către angajator și asigurat.

6. Urmare a îngrijorărilor cu privire la regimul protecției sociale a directorilor societății pe acțiuni, exprimate de mediul de afaceri ulterior adoptării Legii nr. 441/2006, Ministerul Justiției a inițiat o nouă consultare publică, pentru identificarea unor soluții care să aducă o îmbunătățire a componentei sociale a regimului directorilor, care să nu compromită însă structura conceptuală a noii reglementări. Proiectul de act normativ, elaborat ca urmare a acestui studiu de impact, propune următoarea formulare pentru articolul ce face obiectul inițiativei legislative supuse analizei:

„(2) *Perioada exercitării mandatului de director se consideră vechime în muncă.*

(3) Remunerația directorilor, obținută în temeiul contractului de mandat, este asimilată din punct de vedere fiscal veniturilor din salarii și se impozitează potrivit legislației în materie.

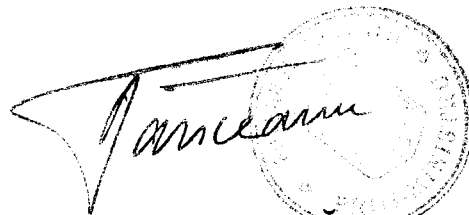
(4) Din punct de vedere al obligațiilor decurgând pentru director și societatea comercială din legislația privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, inclusiv dreptul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale, legislația privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, precum și din legislația privind asigurările de sănătate, remunerația directorilor obținută în temeiul contractului de mandat este asimilată salariului”.

Astfel, a fost identificată deja, prin consultarea reprezentanților patronatelor și sindicatelor, o formulă care să răspundă atât exigenței de reformare a cadrului legal în materia societăților comerciale, cât și unor standarde adecvate de protecție socială.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Călin POPESCU - TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului

**Efecte ale modificării regimului juridic al raporturilor
între administratori/directori și societatea comercială pe acțiuni**

1. Impozit (Legea 571/2003 privind codul fiscal)

- cuantum: 16% - reținere la sursă

2. Contribuția la asigurările sociale (Legea 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale):

- administratorii, managerii sunt **obligați la plata contribuției** (art. 5 alin. (1) pct. 4 din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale);
- **cuantum** (art. 18 L19/2000 și art. 22 din Legea nr. 487/2006 privind bugetul asigurărilor de stat):
 - a) pentru condiții normale de muncă - **29%**;
 - b) pentru condiții deosebite de muncă - 34%;
 - c) pentru condiții speciale de muncă - 39% .
- plata va fi efectuată **integral, de către asigurat**, a cotei corespunzătoare condițiilor de muncă (art.21 alin. 4 din Legea nr. 19/2000);
- **baza lunară de calcul a contribuției**: venitul lunar asigurat, prevăzut în declarația sau în contractul de asigurare socială, care nu poate fi mai mic de **o pătrime** din salariul mediu brut (art. 23 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 19/2000);
- **termen de plată a contribuției**: până la sfârșitul lunii pentru luna în curs (art. 29 din Legea nr. 19/2000)

3. Contribuția pentru asigurările de accidente de muncă și boli profesionale (Legea nr. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, cu modificările și completările ulterioare)

- asigurare **obligatorie** (art. 6 alin. (1) lit. b și art. 96);
- are calitatea de asigurător Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale (CNPAS);
- contract individual de asigurare;
- trebuie depusă declarație de venit și comunicată orice modificare privitoare la venituri;
- cuantum: **1%** aplicată asupra venitului lunar asigurat (art. 102);
- **tipizat contract** (Ordin MMSF nr. 450/825/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, cu modificările și completările ulterioare; anexa 2);

4. Contribuția la asigurările de sănătate (Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul de sănătate, publicată în Monitorul Oficial nr. 372 din 28 aprilie 2006)

- cuantum: **6,5%**

- baza de calcul : veniturile impozabile realizate de persoane care desfășoară activități independente care se supun impozitului pe venit; dacă acest venit este singurul asupra căruia se calculează contribuția, aceasta nu poate fi mai mică decât cea calculată la un salariu de bază minim brut pe țară, lunar; (art. 257)
- obligația virării contribuției: persoana fizică, în mod individual sau societatea: art. 215 alin. (1): *„Obligația virării contribuției pentru asigurările sociale de sănătate revine persoanei juridice sau fizice care angajează persoane pe bază de contract individual de muncă ori în baza unui statut special prevăzut de lege, precum și persoanelor fizice, după caz.”*

5. Contribuția pentru concedii medicale (Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul de sănătate, publicată în Monitorul Oficial nr. 372 din 28 aprilie 2006)

- cuantum: **0, 85%** (art. 256 alin. 5) - contribuție modificabilă prin legea bugetului de stat;
- baza de calcul: veniturile supuse impozitului pe venit (art. 256 alin. 5);
- obligația virării contribuției: persoana fizică, în mod individual

6. Contribuția de șomaj

- cuantum: **3,25%** (art. 23 din Legea 487/2006 privind bugetul asigurărilor sociale de stat);
- baza de calcul: venitul lunar declarat în contractul de asigurare pentru șomaj (art. 28 din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă))

7. Vechimea în muncă

Potrivit art. 5 alin. (1) pct. IV privind Legea nr. 19/2000 *„În sistemul public de pensii sunt **asigurate obligatoriu**, prin efectul legii: (...) IV. persoanele care realizează un venit brut pe an calendaristic, echivalent cu cel puțin 3 salarii medii brute, și care se află în una dintre situațiile următoare: (...) b) **administratori sau manageri care au încheiat contract de administrare sau de management;**”*

Potrivit art. 37 alin. (1) din Legea nr. 19/2000, *„În sistemul public stagiul de cotizare se constituie din **însumarea perioadelor** pentru care s-a datorat contribuția la bugetul asigurărilor sociale de stat de către angajator și asigurat sau, după caz, **s-a datorat și plătit de către asigurații prevăzuți la art. 5 alin. (1) pct. IV** (respectiv administratori și manageri, n.n.).”*

Conform art. 41 alin. (1) din Legea nr. 19/2000, *„(1) Pensia pentru limită de vârstă se acordă asiguraților care îndeplinesc, cumulativ, la data pensionării, **condițiile privind vârsta standard de pensionare și stagiul minim de cotizare realizat în sistemul public.**”*

În concluzie, **dreptul la pensie**, pentru a cărui existență și pentru stabilirea limitelor căruia era folosită anterior Legii nr. 19/2000 vechimea în muncă, **este actualmente stabilit în raport de durata stagiului de cotizare**. Așadar, aplicarea noului regim al contractului de management pentru directorii cărora li se delegă atribuții dintre cele aparținând Consiliului de administrație al societății comerciale nu împiedică existența sau limitele acestui drept.